

UTOM AKPANIƆ

1 Nwede Timothy 6:1, 2; Nwede Mbon Ephesus 6:5-9; Nwede Mbon Rome 13:1-8

QYQHƆ UKPEP-NƆKPƆ 358

Eke IkpƆ Owo

IKƆ IBUOT: “Sededi eke mbufo enamde, enam ke ofuri esit, nte nƆkpƆ eke enamde enƆ QbƆn, minamke inƆ owo” (Nwede Mbon Colossae 3:23).

I. UbiƆn-Utom Mme Anam-Utom

1. MmƆ ekpenyene ndikpono mme ete-ufƆk mmƆ, 1 Nwede Timothy 6:1, 2; Nwede Mbon Colossae 3:22; Titus 2:9, 10; 1 Peter 2:18
2. Ekpenyene ndinam utom mmƆ nte nƆkpƆ eke enamde enƆ QbƆn, Nwede Mbon Ephesus 6:5-8; Nwede Mbon Colossae 3:23

II. Mme Item Eke EnƆde Mme Ete-ufƆk Utom

1. MmƆ enyene ndikama nditƆ-ufƆk mmƆ ke ukpono, Nwede Mbon Ephesus 6:9.
2. MmƆ enyene ndinƆ mmƆ okuk-utom nte odotde, Nwede Mbon Colossae 4:1; James 5:4

III. Edu-Uwem Anditiene-Christ Ke AbaƆa Mbet

1. “Ndien mme enyene odudu emi edude kemi; edi Abasi okonim mmƆ,” Nwede Mbon Rome 13:1, 2; Mme Nke 8:15; Daniel 4:32
2. MmƆ emi enamde se ifƆnde ikpenyeneke ndik ibaƆa mbet, Nwede Mbon Rome 13:3, 4
3. NditƆ Abasi enyene ndikpono mbet, Nwede Mbon Rome 13:5-7; 1 Peter 2:13, 14; Mark 12:17.

SE EKPEPDE EBAƆA

Edomo Idaha IƆ Abasi

Ndusuk ini ebahare mbet Abasi esin ke ikpehe iba, oro edi: enye emi emende idaha utom nnyin adian ye Abasi, ye enye emi emende idaha utom nnyin adian ye owo. Nnyin ikemeke ndikpono Abasi edieke nnyin mitimke inyene ukpono inƆ owo efen, mbƆhƆ-iduƆ nnyin, eyen-ufƆk nnyin ye ete-ufƆk nnyin.

EnyiƆ Abasi ye ukpep-nƆkpƆ Esie, enyene ukpono eto ke edu-uwem nti mme anditiene Enye. Ererimbot okut uwut-nƆkpƆ usƆp-usƆp akan nte enye okopde ukpep-nƆkpƆ. “Mbufo edi nwede nnyin, emi ewetde ke esit nnyin, emi kpukpru owo efiƆkde enyuƆ ekotde” (2 Nwede Corinth 3:2). Ukpep-nƆkpƆ Abasi okpon oto ke uwem mmƆ oro enamde se inende, onyuƆ qbƆ isuƆi oto mbon oro ekotde EnyiƆ Esie, edi iduhe uwem nte ekemde ye IƆ Abasi. Ndusuk ini etiƆ ebaƆa owo ete: “Ata owo Abasi aka oko” ke ini etiƆde ebaƆa owo efen ete: “Edieke oro edide IƆ Abasi, nnyeneke baba nƆkpƆ ndomo kiet ndinam ye enye.”

Ndusuk ebiet efen iduhe eke ekemede nditim nƆkut ido ukpono Abasi nƆkan nte enyenede ndikut ke edu edinam owo Abasi, ke ini enye adade ke idaha utom esie. Enam kpukpru nƆkpƆ ndimenere idaha ke abaƆa edinam utom man ƆfƆn ye mme anam utom, tutu ke ediwak ini ekpƆnƆrede ido edikpono Abasi enim nƆkaƆ kiet man enyene udƆn mmƆ. Anditiene-Christ emi anamde utom enyene nditiƆ enyin man enye okutiene anam mme idiƆk ido emi mme idiƆk-owo enamde, ke abaƆa ebuana esie ye ete-ufƆk esie.

“Yak kpukpru mmƆ emi esinede ke idak ufin ebat mme ete mmƆ nte owo emi edotde ƆyƆhƆ ukpono, mbak owo editiƆ idiƆk adian enyiƆ Abasi ye IƆ Abasi eke ekpepde” (1 Nwede Timothy 6:1). Item emi ƆsuhƆ ukem-ukem ƆnƆ mme anam-utom eyo emi kpa nte ekenyenede ifin ke eyo Paul. Didie ke owo ekeme ndibat owo emi enye anamde utom ke idak nte owo emi odotde ƆyƆhƆ ukpono, ke midomoke ndinem enye esit? “NƆ ifin item ete, esuk idem enƆ mme ete mmƆ, enyuƆ enem mmƆ esit ke kpukpru usuƆ: ekubƆrƆ mmƆ iƆ” (Titus 2:9). Abasi oyom nditƆ-ufƆk ekpono mme ete-ufƆk mmƆ. “NditƆ-ufƆk, esuk idem enƆ mme ete-ufƆk mbufo ke ata ndik; idighe enƆ mmƆ emi eƆnde ido enyuƆ etiede suƆ-suƆ ikpƆn, edi enƆ mmƆ emi ekwaƆade ido nƆko” (1 Peter 2:18). Mi ke nnyin ifiƆk ite ke nnyin ikemeke ndidƆhƆ ete sia akamba owo ke itie utom nnyin edide anam idiƆk-nƆkpƆ, ke ntre nnyin inyeneke ndidomo ndinem enye esit; edi nnyin inyene ndisuk idem nnƆ mmƆ emi ekwaƆade ido. Oro edi ke abaƆa mmƆ emi mimaha ndinyime nnƆ owo efen, mmƆ emi ekoidekoi enam idiƆk-nƆkpƆ ye mbon nsƆn-ibuot.

Adaña nte minaha ete nnyin inam idiok-ñkpọ, nnyin inyene ndinyene ata nsuk-ibuot nnọ mme etubom utom nnyin. Ekufiak “eboro iko” ọworo ete mfaña inyeneke ndidu edi inyene ndibo item ye nda-usuñ mmọ emi nnyin idude ke idak.

Utom Emi Enamde Enọ Christ

Anditiene-Christ emi edide anam-utom enyene ndinam utom esie “nte enam enọ Christ. Ekunam utom enyin owo, nte mbon mbukpek, edi enam se Abasi amade ye esit kiet nte ifin Christ; eda erinyime esit enam utom, nte ñkpọ eke mbufo minamke inọ owo, edi enamde enọ Ọbọñ” (Ñwed Mbon Ephesus 6:5-7). “Utom enyin owo” edi ikọ eke owutde usuñ nte ediwak owo enamde utom. Mmọ ema ndisin idem nnam utom ke ini etubom utom odude, edi ke adaña emi etubom adahade ọkpọñ itie utom, mmọ inamde aba utom, ekabare etie efu ifu, enyuñ ebiat ini mmọ. Ndien yak etubom utom afiak ọnyọñ edi, kpa idaha oro mmọ eyetọñ ndifiak nnam utom ye ofuri odudu mmọ. Ndusuk mmọ emi mikereke ndiyip inọ eyema ndibiati ini emi mme andinyene utom ekpede mmọ okuk ebaña.

“Utom enyin owo” ayararede ñko owut mmọ emi enamde utom man mme owo ekut enyuñ etoro mmọ, edi inamke nte enamde enọ Ọbọñ.

Eyom Nsin-ifik

“Sededi eke mbufo enamde, enam ke ofuri esit, nte ñkpọ eke enamde enọ Ọbọñ minamke inọ owo” (Ñwed Mbon Colossae 3:23). Nte akananam afo emenyene udọñ ndinam eti ñkpọ nnọ owo emi afo enyenede ọkpọsọñ ima ye ukpono ọnọ? Nte ikpanamke fi otim ekpeme onyuñ etiñ enyin? Eyak nnyin ndien ke emi ifre ibaña owo emi nnyin idude enye ke idak ndinam utom; kukere ubaña enye; edi kere nyuñ kut nte Christ etiede ke okpokoro etubom utom fo. Enye emi nnyin inamde ñkpọ inọ edi Enye emi ọkọkpọñde Ebekpo ke Heaven onyuñ ayakde uwem Esie ọnọ ke ibuot nnyin. Nte mme anditiene-Christ, nnyin ke emi inam utom inọ Enye. Ekpedi okpo-ukwak ke nnyin ikọñ isin ke obukpọk, ke inwamde mmọ emi edepde ñkpọ ke ufọk-urua, ke inamde utom uwet-ñkpọ ke ufọk utom, mme itibide isọñ ke mben efak obio, nnyin inam inọ Ọbọñ. “Nam ke ofuri esit,” nọ Enye.

Nte afo emekere ete ke okuk eke ekpede fi ikemke, owo inyuñ itoro ke fi ke utom fo? Ti ete ke “eti ñkpọ ekededi eke owo anamde, kpa oro ke enye editọñ ntak ọbọ ke ubọk Ọbọñ” (Ñwed Mbon Ephesus 6:8). Ndusuk afo owuk enyin fo ese idiok-ekpe okuk utom; edieke afo akanamde utom ọnọ John, afo ukemeke ndikere ete ke Bill edikpe fi utip. Mmọdo edieke afo anamde utom ọnọ Ọbọñ, yom utip to Enye.

“Yak mmọ emi enyenede ete-ufọk eke onimde ke akpanikọ ekuse enye ke ndek oto koro enye edide eyen-ete. Edi mmọ ekam enam ñkpọ enọ enye ekan” (1 Ñwed Timothy 6:2). Idotke owo Abasi ndinam idiok utom nnọ eyen-ete oto ke ntak emi enye edide andinim ke akpanikọ. Eyen-ete emi idisọñke ido idinyuñ inamke ye enye nte emi anam-idiok akpanamde; edi kpa ye oro, anam-utom emi enyene ndinyime ndinam utom usen nte ekemde ọnọ andinim ke akpanikọ efen, ukem-ukem nte enye akpanamde ọnọ idiok ye ọsọñ-ido owo emi ekenyikde enye ndinam utom.

Ukem-ukem Ke Ñwed Abasi

Ke abaña mme ete-ufọk, Ñwed Abasi ọdọhọ ete: “Ete mmọ ye eke mbufo odu ke Heaven” (Ñwed Mbon Ephesus 6:9). Mme ikọ emi enam ete-ufọk ọfiok ete ke enye ye nditọ-ufọk emi enamde utom ke idak esie, edi nditọ-ufọk ke enyin Abasi. Enye iteñeke owo enyin. Enye oyom unen oto ete-ufọk kpa nte Enye oyomde usọp-usọp oto eyen-ufọk. “Mme ete-ufọk, enọ ifin mbufo se inende inyuñ ikemde; sia efiokde ete mme imọ ñko imenyene Ete-ufọk ke Heaven” (Ñwed Mbon Colossae 4:1). Abasi emi okokopde ntua-eyet nditọ Hebrew emi ekedide ifin ke isọñ Egypt afak mmọ, osuk akpakpañ utọñ ọnọ ntua-eyet mmọ emi efikde. “Sese, utip mbio utom emi edokde idok ke inwani mbufo, eke mbufo emumde ekama ke ñkan-ubọk, ke ofofiori; eseme mbon-idiok omonyuñ oduk Ọbọñ mme udim ke utọñ” (James 5:4). Abasi oyom mme ete-ufọk ekpe utip eke odotde, enyuñ ekama mmọ emi eñwamde mmọ nte ọfọnde, “ekutiñ ikọ ndighe,” oro edi, inyeneke ndikama ikpa mmia mmọ ke ntak emi edude ke idak ukara mmọ enam utom.

Edisuk Idem Nnọ Mbet

“Abasi idighe Abasi ndutime, edi edi Abasi emem” (1 Ñwed Corinth 14:33). Nnyin ikpenyene ndise, ndinyuñ ntim nduñore mme ubọk-utom Abasi, emi edide utin, ọfiọñ ye ntanta-ọfiọñ ke ido mmọ, nte mmọ esañade enyuñ enamde utom mmọ, ntuaaha iduhe sia edide Abasi anam mmọ. Man mme owo ekeme ndiduñ ọtọ kiet ke ifure ke obio, edi ñkpọ eke odotde ndinyene mme mbet ye mme item ndiwut usuñ nte enamde ñkpọ. Abasi okoyom edi ntre, onyuñ ọnọ Moses ibet Esie man oto do Israel ekpefiok

usuñ nte enamde ñkpọ ke Isọñ Uñwọñọ oro. Tutu osim emi ke enenim Ibet oro, sia edade ndusuk mbet ke otu Ibet emi ekara idut nnyin.

“Ndien mme enyene-odudu emi edude kemi, edi Abasi okonim mmọ” (Ñwed Mbon Rome 13:1). Mme mbet emi mme owo enamde man añwam mme owo ndidu ke emem nnyuñ nyene eti ido, edi se Abasi amade. Edieke nnyin isinde ndinim mbet, idighe mme andikara ikpọñ-ikpọñ ke nnyin idinyene ndik ibaña, edi iyenyene ndik ke ekikere eke odude nnyin ke esit ye Abasi ñko. Idighe ñkpọ eke ọfọnde ye anditiene-Christ nditre ndinim mbet; edide mbet ke abaña nte ewatde moto ọfọn ke efak man ọfọn ñko ye nnyin, me ke abaña usuñ nte inamde mbubehe nnyin. “Ntem ke ana nte mbufo esuk idem, idighe ke ntak iyaresit oro ikpọñ, edi man esit okubiom mbufo ñko” (Ñwed Mbon Rome 13:5).

Ke ndusuk ini, mme mbet eke etuahade ye mbet Abasi ekeme ndinyọni nduk ke mme ñwed-ukara nnyin. Mmọ oro idighe nti mbet; ndien nditọ Abasi enyene ndidomo ofuri ukeme mmọ ndibiọñọ utọ mbet oro ndika iso. Ema enọ Daniel mbet ete enye okubọñ akam, edi enye ama ọbọñ akam. Peter ama ọdọhọ mme andikara ete: “Nnyin inyene ndikop uyo Abasi ñkan uyo owo” (Utom Mme Apostle 5:29). Nditọ Abasi ekpenyene nditiene mbuana ke edisin ñwed ke ini umek owo nsin ke itie ukara, ndinyuñ nsioro uyo nsua-nnọ ke abaña mme mbet emi mifọnke, ye mme mbet eke enọde mme owo isọñ ndiñwọñ mmin me ndibre ndisime mbre udia okuk owo (gambling). Edieke enamde mbet obio nnyin ọfọn, kpukpru nti owo eyenyene ukpono enọ mbet oro, enyuñ enọ “kpukpru owo se idide udeme mmọ: eda utomo enọ mmọ emi ekpebode utomo; eda utip enọ mmọ emi ekpebode utip; efehe mmọ emi edotde ndik; ekpono mmọ emi edotde ukpono” (Ñwed Mbon Rome 13:7).

MME MBUME

1. Siak ndusuk usuñ emi etiñde ikọ ndisuñi Ikọ Abasi.
2. Nso idi ndusuk ñkpọ emi anam-utom ke idak owo enyenede nditi ke abaña edu-uwem esie ke ini enye odude ke utom?
3. Edieke afo adade utom fo nte ñkpọ eke anamde ọnọ Ọbọñ, didie ke afo akpanam enye?
4. Nso item ke enọ mmọ emi enyenede mme ete-ufọk eke enimde ke akpanikọ?
5. Siak ñkpọ iba emi Abasi oyomde oto mme etubom emi enyenede utom.
6. Nso idi ekikere Abasi ke abaña mme andikara ye mme mbet?
7. Siak ntak iba emi ọfọnde anditiene-Christ ndinim mbet obio.
8. Nọ uwut-ñkpọ kiet emi owo Abasi eketrede ndinim idiok mbet, nnyuñ nọ mme ntak emi enye akanamde ntem.